

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj : S1 1 K 016600 16 Krž 3

Datum donošenja: 28.04.2016. godine

Datum pismenog otpravka: 27.06.2016. godine

Pred Apelacionim vijećem u sastavu:

sudija Miloš Babić, predsjednik vijeća

sudija Mirko Božović, član vijeća

sudija Tihomir Lukes, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

protiv optuženog

GLIGORA BEGOVIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Miroslav Janjić

Branilac optuženog:

Aleksandar Majkalović

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100, 707 596; Fax: 033 707 225

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudije Dr. Miloša Babića, kao predsjednika vijeća, te sudija Mirka Božovića i Tihomira Lukesa, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika-asistenta Nedima Muminovića, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Gligora Begovića zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu KZ SFRJ) i krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ, sve u vezi s članom 22. istog zakona, povodom žalbe branioca optuženog Gligora Begovića, advokata Aleksandra Majkalovića od 11.02.2016. godine, izjavljene protiv presude Suda BiH, broj S1 1 K 016600 14 Kri od 11.12.2015. godine, na sjednici održanoj dana 28.04.2016. godine u prisutnosti optuženog Gligora Begovića, njegovog branioca, advokata Aleksandra Majkalovića i tužitelja Tužilaštva BiH Vladimira Simovića (zamjena za tužioca Miroslava Janjića), dana 28.04.2016. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Žalba branioca optuženog Gligora Begovića, advokata Aleksandra Majkalovića od 11.02.2016. godine **se djelimično uvažava**, pa se prvostepena presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 016600 14 Kri od 11.12.2015. godine **p r e i n a č a v a**:

U pogledu odluke o kazni na način da se optuženi Gligor Begović, za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi s članom 22. istog zakona, za koje je prvostepenom presudom oglašen krivim, na osnovu istog zakonskog propisa, te uz primjenu odredaba članova 33., 34., 38., i 41., KZ SFRJ **osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) godina.**

U ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje nepromjenjena.

O b r a z l o ž e n j e

I. I - TOK POSTUPKA;

1. Presudom Suda BiH broj S1 1 K 016600 14 Kri od 11.12.2015. godine optuženi Gligor Begović oglašen je krivim da je radnjama opisanim u izreci osuđujućeg dijela pobijane presude (tačke izmjenjene optužnice 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 21 i 23) počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a u vezi sa članom 22. istog zakona, pa ga je prvostepeno vijeće na osnovu istog zakonskog propisa, te uz primjenu odredaba članova 33., 34., 38., 41. KZ SFRJ, za navedeno krivično djelo osudilo na kaznu zatvora u trajanju od trinaest (13) godina.
2. Optuženi je u smislu člana 188. stav 4. ZKP BiH oslobađen obaveze da naknadi troškove krivičnog postupka i paušala, koji u cijelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda.
3. Na osnovu člana 198. stav 2. i 3. ZKP BiH oštećeni su sa imovinsko pravnim zahtjevom upućeni na parnicu.
4. Na osnovu odredbe člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH optuženi Gligor Begović oslobođen je od optužbi opisanih u izreci oslobađajućeg dijela pobijane presude, čime bi radnjama opisanim u tački 7., 9., 11., 14. i 17. izmijenjene optužnice počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZSFRJ, a radnjama pod tačkom 20. i 22. Izmijenjene optužnice, počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ.

5. Optuženi je u smislu člana 189. stav 1. ZKP BiH oslobađen obaveze da naknadi troškove krivičnog postupka i paušala koji u cijelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda.
6. Na osnovu člana 198. stav 3. ZKP BiH oštećeni su sa imovinsko pravnim zahtjevom upućeni na parnični postupak.
7. Na osnovu člana 283. tačka b) ZKP BiH, prema optuženom Gligoru Begoviću odbijena je optužba opisana u izreci odbijajućeg dijela pobijane presude (tačke ranije optužnice 1., 1.a i 23.) čime bi radnjama opisanim u tačkama 1. i 1.a) izreke optužnice počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ, a radnjama opisanim pod tačkom 23., krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ.
8. Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi je oslobađen plaćanja troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda.
9. Na osnovu člana 198. stav 3. ZKP BiH, svi oštećeni su sa imovinsko pravnim zahtjevom upućeni na parnični postupak.

II- ŽALBA ODBRANE

10. Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavio branilac optuženog Gligora Begovića, advokat Aleksandar Majkalović i to zbog: bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnim sankcijama, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće Suda BiH istu uvaži, te pobijanu presudu ukine u osuđujućem dijelu radi postojanja apsolutno bitnih povreda krivičnog postupka, istu potvrdi u oslobađajućem dijelu i naredi održavanje glavnog pretresa pred Apelacionim vijećem Suda BiH ili da Apelaciono vijeće uvaži navode ove odbrane o pogrešnoj primjeni materijalnog prava na ispravno utvrđeno činjenično stanje i pobijanu presudu preinači na način da optuženog Begovića oslobodi od optužbe.

11. Tužilaštvo BiH u zakonskom roku nije dostavilo odgovor na žalbu.

VII- SJEDNICA VIJEĆA

12. Na osnovu člana 304. ZKP BiH, dana 28.04.2016. godine, održana je javna sjednica pred vijećem apelacionog odjeljenja na kojoj je branilac usmeno iznio žalbu, te je izjavio da u cjelosti ostaje pri istaknutim žalbenim prigovorima. Optuženi se pridružio navodima branioca. Tužilaštvo u pisanom obliku nije dostavilo odgovor na žalbu, ali je tužilac usmeno iznio svoj odgovor, te je osvrnuvši se na žalbu odbrane, predložio da se ista u cijelosti odbije kao neosnovana.

VIII- OPŠTA PITANJA

13. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće naglašava da je obaveza žalioca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.
14. Budući da apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.
15. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore *prima facie* odbiti kao neosnovane.

IX. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG

1. BITNE POVREDE ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA ČLAN 297. STAV 1. ZKP

BIH

(i) Opšta pitanja

16. U skladu sa članom 297. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka koje postoje uvijek u slučajevima koji su taksativno nabrojani u stavu 1. navedenog člana.
17. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i kada sud, u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.
18. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda *hipotetički* mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će apelaciono vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada apelaciono vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka koja nije materijalne prirode, apelaciono vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.
19. Apelaciono vijeće će preispitati svaku žalbu zbog bitne povrede odredbi krivičnog postupka prema članu 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH na osnovu *prima facie* analize presude. Apelaciono vijeće će ispitati da li je izreka nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude, ili uopće ne sadži razloge, ili u njoj

nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. Apelaciono vijeće u sklopu ovog preispitivanja neće razmatrati da li je prvostepeno vijeće napravilo činjeničnu grešku ili materijalnu povredu zakona, već će samo utvrditi da li presuda formalno sadrži sve potrebne elemente dobro obrazložene i razumljive presude.

20. Apelaciono vijeće dalje naglašava da podnosilac žalbe mora pokazati da navedena formalna greška čini presudu nepravilnom. Povreda koja ne predstavlja bitnu povredu ne čini zaključak i obrazloženje prvostepenog vijeća nepravilnim, te stoga za posljedicu neće imati ukidanje presude.
21. Prvostepeno vijeće ima u vidu da član 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH nije odgovarajući osnov za žalbu kada se osporava tačnost činjenica koje je prvostepeno vijeće utvrdilo ili nije utvrdilo. Greška u utvrđenju neke odlučne činjenice (netačno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje) prema članu 299. stav 1. ZKP BiH predstavlja odgovarajući osnov za osporavanje presude u slučaju kada se osporava tačnost činjenica koje je prvostepeno vijeće utvrdilo ili nije utvrdilo. Svoje žalbene navode u skladu sa članom 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH podnosioci žalbi treba da ograniče na formalni aspekt presude, a zbog navodne greške u pogledu činjeničnog stanja treba da se pozovu na član 299. ZKP BiH.

(ii) Navodi žalbe odbrane

22. Branilac optuženog Gligora Begovića u žalbi navodi da je prvostepeni sud u pobijanoj presudi pogrešno naveo broj predmeta (S1 1K 009588 12 Kri), a koji broj se odnosi na predmet koji je vođen protiv osuđenog Zemira Kovačevića, usljed čega odbrana ističe da je vijeće bilo dužno donijeti originalnu presudu, a ne površno preraditi presudu iz drugog predmeta. Isto tako, branilac je naveo da je pisanje žalbe otežano iz razloga što presuda ne sadrži jasno označene paragrafe.
23. Branilac u žalbi ističe da je sud u izreci pobijane presude naveo činjenice koje se bitno razlikuju od činjenica sadržanih u izmjenjenoj optužnici, odnosno da je sud izmjenio optužnicu navodeći druge činjenice. U tom kontekstu se ističe da ispravku manjkave optužnice nije izvršilo Tužilaštvo BiH, nego prvostepeno

vijeće, na koji način je sud, prema mišljenju odbrane počinio apsolutno bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP-a BiH I člana 297. stav 2. ZKP-a BiH, u vezi sa članom 280. stav 1. ZKP-a BiH.

24. U žalbi se dalje ističe da je prvostepeni sud pogrešno primjenio odredbu člana 4. Zakona o ustupanju predmeta na koji način je došlo do bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP-a BiH jer je na osnovu utvrđenih činjenica, po navodima odbrane, vijeće donijelo odluku o postojanju oružanog sukoba na teritoriji općine Bijeljina. Također, ista činjenica po navodima odbrane nije podobna da bude prihvaćena kao utvrđena jer predstavlja paragraf pravnih zaključaka, usljed čega je teret dokazivanja prebačen na odbranu.
25. Odbrana u žalbi ističe da je obrazloženje prvostepene presude protivrječno izreci presude čime je počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka navodeći da obrazloženje presude mora biti jasno, razumljivo i potpuno, da se optuženi u inkriminisano vrijeme nalazio na odsluženju vojnog roka, a što ne spada u redovnu pripadnost VRS, na koji način odbrana osporava pripadnost vojnoj formaciji, dok prvostepeno vijeće ne pravi nikakvu razliku između regruta na odsluženju vojnog roka i vojnika, niti te okolnosti na bilo koji način objašnjava, a što predstavlja eliminatorni element krivičnog djela za koji se optuženi tereti.
26. U žalbi je dalje istaknuto da je došlo do kontaminacije svjedoka tužilaštva, a uzrok tome su i sadržaji članaka koji su objavljivani na portalu BIRN i radiju Justice, kao i da je do kontaminacije došlo usljed međusobnih razgovora svjedoka.
27. U žalbi se osporavala zakonitost prepoznavanja optuženog od strane svjedoka što nije u skladu sa članom 85. stav 3. i 4. ZKP-a BiH jer prema tvrdnji odbrane zakon propisuje obavezu pokazivanja svjedoku više osoba sa traženom osobom. U tom kontekstu odbrana je istakla da se saznanja svjedoka o optuženom posredna i paušalna.
28. Nadalje, odbrana je osporavala status oštećenih lica podvedeći to kao bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP-a BiH jer, po tvrdnji odbrane, zaključak da su oštećeni bili civili je suprotan

materijalnim dokazima tužilaštva BiH i odbrane. Također, odbrana tvrdi da je prvostepeno vijeće napravilo propust jer se u pogledu odluke o statusu oslanjalo na iskaze svjedoka koji nisu konkretno obrazovani da bi mogli praviti razliku između ratnih vojnih zarobljenika i civila. Isto tako, u žalbi je istaknuto da su neki svjedoci govorili o grupi zatvorenika zvanih "specijalci" koju su sačinjavali Fadil Alihodžić, Alija Gušalić, N. M., a neki su spominjali nadimke Beretka 1, Beretka 2 itd, koje koje nadimke tužilaštvo dokazivalo, niti ih je vijeće objasnilo, iako asociraju na pripadnost vojnoj formaciji. Također, žalba se poziva i na izjave saslušanih svjedoka za koje tužilaštvo po tvrdnji odbrane nije dokazivalo status, te na materijalne dokaze odbrane (dokazi O-22 i O-23) iz kojih proizilazi da je zatočenički centar Batković ustvario bio logor za ratne zarobljenike.

29. Odbrana je u žalbi istakla da to je što je na području BiH proglašeno ratno stanje ne znači i da je na području Bijeljine postojao oružani sukob. Nadalje, odbrana je istakla da se logor Batković u vrijeme proglašenju neposredne ratne opasnosti nalazio na teritoriji Republike Srpske koja nije prihvatila odluke Predsjedništva R BiH i iste nije priznavala. Također, odbrana tvrdi da je potrebno utvrditi postojanje oružanog sukoba za svaki teritorij kao mjesto događaja nekog djela. Stoga odbrana smatra da je je sud propustio dokaze dovesti u međusobnu vezu ili povezati navode optužnice sa elementima krivičnih djela usljed čega je došlo krešenja prava na obrazloženu presudu i prava na pravično suđenje.
30. Branilac ističe da se tačke osuđujuće presude 10., 11., 15., 16., 18., 19., 21. i 23. nisu potkrepljene iskazima drugih svjedoka, već su zasnovane na tvrdnjama jednog svjedoka, ističući da je i na taj način došlo do bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) u vezi sa članom 290. stav 7. ZKP-a BiH.

(iii) Zaključci Apelacionog vijeća

31. Cijeneći navedene prigovore, ovo vijeće nalazi da su isti neosnovani.
32. U pogledu prigovora da je u presudi naveden pogrešan broj predmeta, iako je utvrđeno da je na stranicama pobijane presude (u donjem lijevom uglu) zaista naveden netačan broj predmeta, to ne predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka jer se radi o grešci tehničke prirode koja nije na bilo koji način uticala na pravilnost postupka, niti je na bilo koji način otežala procesni položaj optuženog, niti isto čini presudu nerazumljivom u smislu ispitivanja njene zakonitosti i pravilnosti. Isto tako, ne može se govoriti niti o preradi presude iz drugog predmeta jer se radi o potpuno različitim predmetima između kojih ne postoji bila kakva povezanost, niti u smislu optuženene osobe, a niti u pogledu događaja zbog kojih su vođeni postupci. Nadalje, ne stoji ni navod da je pisanje žalbe otežano zbog neoznačavanja paragrafa, jer sud nije u obavezi da to čini, usljed čega se i ne može govoriti da je ispitivanje žalbe na bilo koji način onemogućeno odbrani, pa se ovi prigovori odbijaju kao nesonovani.
33. U pogledu navoda žalbe da je optužnica prekoračena, Apelaciono vijeće ističe da prvostepenom presudom nije dovedeno u pitanje postojanje subjektivnog i objektivnog identiteta između izmjenjene optužnice i presude. Nasuprot navodima branioca, prvostepeni sud je presudom, u odnosu na izmjenjenu optužnicu izvršio određene intervencije u činjeničnom opisu, na način da je izostavio određene navode iz optuženog akta, a koji nisu potkrepljeni odgovarajućim dokazima, tj. izmjene u činjeničnom opisu učinjene su u skladu sa rezultatima provedenog dokaznog postupka, a takve intervencije prvostepenog suda u činjeničnom opisu idu u prilog optuženom, odnosno iste ga ne dovode u teži položaj, u kojem slučaju bi se moglo govoriti po prekoračenju optužbe na štetu optuženog. S tim u vezi, Apelaciono vijeće ovim povodom zaključuje da je prvostepeno vijeće nije izašlo iz okvira izmjenjene optužnice. Dakle, po nalaženju ovog vijeća, radi se o istoj radnji, odnosno o istom činjeničnom događaju iz prošlosti o kome se sudi, i to u njegovim bitnim dijelovima. Izreka prvostepene presude ne izlazi van okvira činjeničnog opisa tog događaja kako ga je postavila izmjenjena optužnica, već se intervencija

(kada se uporedi izreka presude sa izmijenjenom optužnicom) svodi na izmjenu tj. izbacivanje određenih navoda koji nisu u skladu sa rezultatima dokaznog postupka, čime se ne zadire u samu suštinu činjeničnog stanja, utoliko prije, što u prvostepenoj presudi nisu navedeni bilo kakvi otežavajući elementi kojim bi optuženi bili dovedeni u teži položaj, pa se i prigovor odbrane u smislu prekoračenja optužnice i bitne povrede postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) odbija kao neosnovan.

34. Suprotno navodima odbrane da je prvostepeno vijeće odluku o postojanju oružanog sukoba donijelo na osnovu utvrđene činjenice, Apelaciono vijeće ističe da se prvostepeno vijeće, u kontekstu utvrđivanja postojanja oružanog sukoba prije svega rukovodilo provedenim dokazima subjektivne i objektivne prirode, kako tužilaštva, tako i odbrane koji su bili saglasni da je na području općine Bijeljina, kao i na širem prostoru BiH odvijao oružani sukob, a što ni odbrana nije osporavala. Dakle, analizirajući prvostepenu presudu u kontekstu pobijane presude, Apelaciono vijeće ističe da je prvostepeni sud zaključak o postojanju oružanog sukoba u inkriminisano vrijeme temeljio na provedenim dokazima, a ne na utvrđenoj činjenici kako to neosnovano ističe odbrana u žalbi.
35. Isto tako, neosnovano odbrana tvrdi da utvrđena činjenica nije podobna za prihvatanja jer sadrži pravne zaključke, obzirom da je prvostepeno vijeće prilikom odlučivanja o prihvatanju činjenici uzelo u obzir ne samo član 4. Zakona o ustupanju predmeta, već i relevantnu praksu MKSJ iz predmeta *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, kojom prilikom je vijeće vodilo računa i o pravu na odbranu optuženog. Prihvatanjem utvrđene činjenice dokazanom, prvostepeno vijeće je prije svega osiguralo efikasnost i ekonomičnost postupka, uz istovremenu zaštitu prava optuženog na pravično suđenje. U smislu prava optuženog, slijedom odredbe iz člana 6. stav 2. ZKP BiH, odbrani je u potpunosti omogućeno da svojim dokazima konfrontira utvrđenu činjenicu koja je kao dokazana prihvaćena u postupku pred ovim Sudom. Na kraju, bitno je napomenuti da je sud vodio računa da ne može zasnovati osuđujuću presudu isključivo ili u odlučujućoj mjeri na dokazima, u konkretnom slučaju činjenicama, koji nisu neposredno izvedeni na glavnom pretresu, na koji način nije načinjena bitna povreda postupka iz člana 297. stav 2. ZKP-a (relativno bitna povreda

odredaba krivičnog postupka) niti je time prebačen teret dokazivanja na odbranu, kako se to u žalbi neosnovano navodi.

36. Što se tiče pripadnosti optuženog vojnoj formaciji, ovo vijeće ističe da je prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo pripadnost optuženog VRS-u u inkriminirano vrijeme, a kako to i proizilazi i materijalnih dokaza tužilaštva koji su uloženi u spis. Za ovo vijeće nije sporno da je optuženi prije početka ratnih sukoba, kao i u inkriminirano vrijeme bio formalno na odsluženju vojnog roka, ali to samo po sebi ne znači da u to vrijeme nije bio pripadnik VRS-a. Upravo suprotno, iz materijalnih dokaza (dokazi T-7, T-8 i T-9)¹ proizilazi da je optuženi bio pripadnik VRS-a u inkriminirano vrijeme, a iz dokaza T-9 proizilazi da je u inkriminirano vrijeme bio na odsluženju vojnog roka u Bijeljini, kao mjestu gdje su se odvijali inkriminirani događaji koji se optuženom stavljaju na teret. Dakle, bez obzira što se optuženi nalazio u inkriminirano vrijeme na služenju vojnog roka, to ujedno ne znači da isti nije bio pripadnik vojne formacije obzirom da služenje vojnog roka se svakako veže za postojanje formacije. U konkretnom slučaju je očito da se optuženi, iako se nalazio na odsluženju vojnog roka, faktički integrisao u vojnu formaciju u kojoj je služio vojsku vršeći određene zadatke na kojima je bio raspoređen, na koji način je prihvatio status punopravnog pripadnika vojne formacije, a što potvrđuje tezu tužilaštva da je optuženi bio pripadnik VRS-a u inkriminirano vrijeme
37. Što se tiče navoda odbrane da su kontaminirani iskazi svjedoka tužilaštva, ovo vijeće smatra iste navode paušalnim, posebno u odnosu na navode da su uzroci kontaminacije članci objavljeni na webportalu BIRN-a i radiju Justice. U tom kontekstu bitno je napomenuti da su ročišta u prvostepenom postupka u većem broju bila otvorena za javnost, te da nisu bila bilo kakva ograničenja da se na istima pojave i predstavnici medija koji kasnije sadržaj ročišta prenose u javnost. Stoga postojanje bilo kakvih izvještaja sa pretresa ne može se dovesti u vezu sa kontaminacijom iskaza svjedoka obzirom da su svjedoci o događajima o kojima su svjedočili govorili isključivo na osnovu vlastitih

¹ T – 7 Akt Odjeljenja za boračko – invalidsku zaštitu broj:02/7-832-1-83/14 od 30.06.2014. godine,
T – 8 Uvjerenje Odjeljenja za boračko invalidsku i civilnu zaštitu RS broj: 02/7-835-3-339/14 od 30.06.2014 godine na ime Gligor Begović.
T – 9 Matični karton na ime Gligor Begović.

opažanja, a ne na osnovu onog što su saznali putem medija. Isto tako, ne stoje niti navodi o kontaminacijama usljed međusobnih razgovora svjedoka, jer su isti pretežno govorili o vlastitim iskustivma koje su doživjela, a u manjem dijelu o događajima koji su se odnosili na druga lica. Čak i postojanje određenih razgovora između svjedoka o događajima u kojima su zajedno učestvovali sasvim je i očekivano ako se uzme u obzir težina tih zločinata da su se ta lica međusobno poznavala. Međutim, treba istaći da su navedeni svjedoci svoje izjave o prepoznavanju optuženog i o događajima koje su opazili davali na način što su svjedočili svaki na svoj način pri tome ne koristeći „identičan obrazac“ svjedočenja, tj. iako su svjedočili o istoj osobi i istim događajima, primjetna su određena odstupanja usljed određenih subjektivnih i objektivnih okolnosti, a koje ide u prilog da se radilo o kredibilnim svjedocima. Upravo suprotno, da su kojim slučajem svi svjedoci davali identične izjave u pogledu optuženog i događaja o kojem su svjedočili, to bi daleko više navodilo na sumnju o postojanju dogovora između svjedoka oštećenih o sadržaju iskaza na štetu optuženog, a što je u ovom predmetu izostalo.

38. Nadalje, u pogledu osporavanja prepoznavanja optuženog od strane svjedoka u toku glavnog pretresa, Apelaciono vijeće ističe da se radilo o identifikaciji optuženog od strane svjedoka koji su neposredno svjedočili na glavnom pretresu, usljed čega se i ne može govoriti o neispunjavanju uslova iz člana 85. ZKP-a BiH. Naime, obzirom da je većina svjedoka bila sigurna u identitet optuženog, to nije bilo od odlučujućeg značaja prepoznavanje optuženog u sudnici. Međutim, sam čin prepoznavanje optuženog u sudnici predstavlja sastavni dio zapisnika sa pretresa, a isti je opravdan u situacijama kada svjedoci opisuju učinioca djela, nakon čega se neposrednom identifikacijom optuženog, ustvari potvrđuje da se radi o istoj osobi koju su opisivali. Nadalje, bitno je napomenuti da su navedeni svjedoci, prije nego su prepoznali optuženog, davali detaljan opis optuženog iz inkriminisanog vremena u smislu njegovog fizičkog izgleda (visine, boje kose, dužine kose, godina života i sl.), a što svakako ukazuje da je svjedocima data prilika da što jasnije opišu optuženog prije nego ga neposredno prepoznaju u sudnici. Upravo ovakva postupanje gdje je svjedocima data prilika da opišu optuženog, nakon čega su istog identifikovali u sudnici i kad se to dovede u međusobnu vezu, značajno osnažuje dokaznu snagu izvršenog prepoznavanja u smislu utvrđivanja

identiteta počinioca djela, pa je i sasvim opravdano, da se svjedok, nakon što je dao detaljan opis optuženog, upita da li istog može prepoznati u sudnici. U suprotnom, pitanje identifikacije optuženog kao izvršioca krivičnog djela od strane svjedoka-oštećenog moglo bi ostati nerješeno, tj dovođenje u vezu opisa optuženog sa njegovim prepoznavanjem u sudnici na sasvim jasan i pozudan način utvrđuje se identitet optuženog kao aktera krivičnog događaja. U tom kontekstu, treba napomenuti da su iskazi saslušanih svjedoka u pogledu opisa optuženog uglavnom saglasni (izuzev određenih odstupanja koja su sasvim opravdana ako se uzmu u obzir način percipiranja kao i način interpretacije) u pogledu životne dobi optuženog i njegovog fizičkog izgleda, a bilo je i svjedoka koji nisu mogli prepoznati optuženog u sudnici, a što ide u prilog činjenici da svjedoci nisu nastojali bilo koga neosnovano teretiti.

39. Što se tiče statusa oštećenih lica, suprotno navodima žalbe, Apelaciono vijeće ističe da je prvostepeno vijeće detaljno analiziralo statusa zatvorenih lica dajući detaljno i adekvatno obrazloženje da su ista imala civilni status, pri tome bazirajući se na iskazima tih svjedoka. U tom smislu, bitno je napomenuti, da su svjedoci oštećeni detaljno ispitivani u pogledu načina na koji su lišeni slobode i odvođeni u logor Batković, a iz čega je vijeće izvuklo zaključak da se radilo o civilima. Kad je u pitanju svjedok N. M. za istog nije sporno da je zarobljen na liniji, ali je isti prethodno ranjen čime je onesposobljen za borbu, usljed čega se i ne može govoriti o njegovom statusu kao ratnog zarobljenika. To što su pojedini svjedoci govorili o grupi zatvorenika zvanih „specijalci“ ili nadimke „Beretka 1“, „Beretka 2“ i sl. ne mora značiti da se isti status odnosi na terminologiju tj. na postojanje bilo kakvih vojnih formacija. Za ovo vijeće, kao i za prvostepeno nije sporno da su oštećena lica u ovom predmetu imala status civila, što ne mora značiti da su isti status imala i druga lica koja su bila zatvorena u logoru Batković. Međutim, ovo vijeće je isključivo fokusiralo na sadržaj optužnog akta, usljed čega se i nije bavilo pitanjima statusa drugih lica koja su također bila zatočena u ovom objektu. Što se tiče dokaza na koje se poziva odbrana (O-22 i O-23)², bez obzira što se u istima spominje pitanje formiranja logora ratnih zarobljenika, ovo vijeće i dalje stoji na stanovištu

² O-22-Naredba Komande Istočno-Bosanskog Korpusa broj: 11/2-879 od 02.07.1992. godine,
O-23-Naredba Komande Istočno-bosanskog Korpusa broj: 02/5-33 od 17.06.1992. godine,

prvostepenog vijeća koje je status zarobljenika utvrđivalo na osnovu iskaza svjedoka iz čega proizilazi da su imala status civila, a što ne mogu dovesti u pitanje dokazi odbrane. Dakle, uzimajući u obzir iskaze svjedoka, može se zaključiti da je očigledno postupano suprotno aktima na koja se odbrana poziva, a isti dokazi odbrane nisu potkrepljeni bilo kojim drugim dokazima koji bi ukazali da je navedeni objekat bio korišten isključivo za smještaj ratnih zarobljenika.

40. Nadalje, u pogledu postojanja oružanog sukoba, ovo vijeće ističe da je prvostepeni sud dao adekvatno obrazloženje u pogledu ocjene dokaza koji se odnose na postojanje oružanog sukoba na teritoriji BiH uključujući i teritorij na kojem se nalazio logor Batković. Nasuprot navodima odbrane da se odluke predsjedništva BiH nisu primjenjivale na teritoriji Republike Srpske, ovo vijeće ističe da pitanje primjene propisa na određenom teritoriju nije relevantno u ovom postupku, već naprotiv, odluka Predsjedništva R BiH, upućuju na postojanje oružanog sukoba iz kojeg razloga su ti dokazi i izvođeni u toku pretresa. Dakle, potpuno je irelevantno da li su te odluke priznavane od suprotne strane u sukobu, jer je smisao njihovog ulaganja bio usmjeren kao dokazivanju postojanja sukoba na teritoriji BiH, a što je dovedeno u vezu sa osnivanjima AR BiH³ i VSR BiH⁴ (kasnije VRS) čija osnivanja su također vezana za postojanje oružanog sukoba koji je u inkriminisano vremenu očigledno postojao. Također, a suprotno navodima žalbe, zaključak o postojanju oružanog sukoba prvostepeno vijeće nije baziralo isključivo na pomenutim materijalnim dokazima, nego i na iskazima saslušanih svjedoka koji su potvrdili da je na području Općine Bijeljina (na čijem području se nalazio logor Batković) u inkriminisano vrijeme bilo ratno stanje, odnosno oružani sukob, usljed čega se i ovaj prigovor odbija kao neosnovan.
41. U pogledu prigovora da se veći broj tačaka osuđujuće presude zasniva na iskazima samo jednog svjedoka, ovo vijeće ističe da se presuda u najvećem dijelu bazirala na iskazima svjedoka-oštećenih, ali i na iskazima drugih svjedoka koji su također na sličan način fizički i psihički maltretirani od strane

³ T – 5 Uredba sa zakonskom snagom o oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine objavljena u „Službeni list R. 2 BiH“ broj 4/92 od 20. maja 1992. godine,

⁴ T – 6 Odluka o formiranju Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, objavljena u „Službenom glasniku srpskog naroda u BiH „broj 6/92 od 12.-17-maja 1992.g.

optuženog. Također, izjave ovih svjedoka značajno su potkrepljene i izjavom optuženog koji nije negirao da je tukao zatočenike, iako je govorio uopćeno o premlaćivanju bez navođenja imena osoba koje je tukao. Također, kad je u pitanju zasnivanje presude na iskazu samo jednog svjedoka, treba napomenuti da sud prilikom ocjene dokaza, u skladu sa članom 15. ZKP-a, nije vezan formalnim zakonskim pravilima. Bitno je napomenuti da su ovi svjedoci ispitivani kako od strane tužilaštva, tako i odbrane i tako da je prvostepeno vijeće moglo da oformi sopstveno mišljenje o kredibilitetu tih svjedoka. Drugim riječima, prvostepeno vijeće je imalo mogućnost da iz prve ruke posmatra ponašanje svjedoka na glavnom pretresu kojom prilikom su odgovarali na pitanje tužioca i odbrane. Zatim je dovelo u vezu ove izjave sa izjavama drugih svjedoka, posebno izjavom optuženog, te istima poklonilo vjeru, i za to dalo razumno i logično objašnjenje, usljed čega se navodi odbrane da se presuda ne može zasnovati na izjavi samo jednog svjedoka smatraju neosnovanim. U konkretnom slučaju u svjedočenju svjedoka oštećenih postoji mnogo pojedinosti koje se poklapaju sa iskazima drugih svjedoka, kao i iskazom optuženog u svojstvu svjedoka i koje se uklapaju u činjenični okvir događaja na način kako su opisani izmjenjenom optužnicom usljed čega sud nije sumnjao u izjave ovih svjedoka u pogledu opisa radnjih koje je optuženi poduzeo. Da su svjedoci oštećeni imali namjeru da optuženog ili bilo koga drugog neosnovano terete, mogli su napraviti konstrukciju da su vidjeli detaljno maltretiranja i drugih lica. Međutim, upravo način kako su svjedoci svjedočili govori mnogo o svjedocima i njegovoj objektivnosti i vjerodostojnosti jer su svjedočili onako kako su i kritične događaje vidjeli, pa se i ovaj prigovor odbija kao neosnovan.

42. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, Apelaciono vijeće zaključuje da ne stoje prigovore odbrane o učinjenim bitnim povredama odredaba krivičnog zakona, a posebno bitne povrede iz člana 297. stav 1. tačka k) u vezi sa članom 290. stav 7. na kojoj povredi je odbrana najviše insistirala u žalbi, obzirom da apelaciono vijeće ispitujući pobijanu presudu kroz žalbene prigovore nije utvrdilo postojanje bilo kakvih nedostataka u izreci I u obrazloženju presude koji bi onemogućili ispitivanje njene zakonitosti i pravilnosti. Apelaciono vijeće stoga zaključuje da je prvostepeni sud dao detaljno i adekvatno obrazloženje prvostepene presude, tj. navedeni su svi razlozi kojima se vijeće rukovalo prilikom osude, kao i

stavovi o činjenicama i dokazima koje su u toku postupka iznosile stranke, usljed čega se ovi prigovori odbijaju kao neosnovani.

2. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298 ZKP BIH: POVREDE KRIVIČNOG ZAKONA

B. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

(i) Opća razmatranja

43. Podnosilac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona mora, kako je već rečeno, navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška utjecala da odluka bude nezakonita.
44. U slučaju kada povreda zakona proizlazi iz primjene pogrešne pravne norme u presudi, žalbeno vijeće može navesti tačnu pravnu normu i shodno tome preispitati relevantna činjenična utvrđenja pretresnog vijeća. Time žalbeno vijeće ne ispravlja samo pravnu grešku nego primjenjuje odgovarajuću pravnu normu na dokaze sadržane u spisu u nedostatku dodatnih dokaza, te mora utvrditi da li je samo uvjereno izvan svake razumne sumnje u činjenično utvrđenje koje odbrana osporava prije nego što potvrdi to činjenično utvrđenje po žalbi.
45. U slučaju kada žalbeno vijeće zaključi da je pretresno vijeće pogriješilo u primjeni zakona, ali je uvjereno u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće, žalbeno vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona i po potrebi samo utvrditi odgovarajuću kaznu, kako je to i propisano članom 314. i 308. ZKP BiH.

(ii) Navodi žalbe odbrane

46. Odbrana smatra da se osobe koje su navedene u prvostepenoj presudi nisu mogle okarakterisati kao civili, već kao ratni zarobljenici. U smislu civilnog statusa odbrana smatra da se radi o pogrešnoj pravnoj kvalifikaciji, a što je dovelo do brojnih grešaka apsolutne prirode. U pogledu navoda o ovoj povredi, odbrana se pozivala na domaću i međunarodnu sudsku praksu koja se odnosila na utvrđivanje statusa zarobljenih lica ističući da se u trenutku počinjenja zločina nužno utvrđuje civilni ili necivilni status žrtve. Sve navedeno po ocjeni žalbe, je dovelo do pogrešne primjene materijalnog prava, odnosno do povrede krivičnog zakona.

(iii) Zaključci apelaciono vijeća

47. U pogledu ovog prigovora, vijeće napominje da je pitanje civilnog statusa žrtava već ranije eleborirano u ovoj presudi, ali da će isto biti detaljnije tretirano u ovom poglavlju jer se radi o jednom od bitnih elemenata krivičnog djela za koje je optuženi oglašen krivim.
48. U pobijanoj presudi je u vezi statusa zatočenih lica utvrđeno sljedeće: *Na osnovu izvedenih dokaza, naročito iskaza svjedoka optužbe odnosno oštećenih N.M., M.Š., A.B., Ejuba Smajića, Ibrahimović Edina, Buljugić Mirsada, A.H., M.B., Mehmedalije Meškovića, Svjedoka A, Mehmedović Sabrije, Đananović Hasiba, Halilović Husejina, zatim na osnovu iskaza optuženog Begović Gligora, ovo Vijeće je nedvosmisleno utvrdilo da su sva lica prema kojima su preduzete radnje izvršenja uživala zaštitu u skladu sa odredbama citiranog zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija od 12. augusta 1949. godine, odnosno Vijeće je ocjenom izvedenih dokaza utvrdilo da svi oštećeni poimenično navedeni u tačkama optužnice osuđujućeg dijela presude, potpadaju pod kategoriju zaštićenih osoba, da su isti imali status civila, odnosno lica koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima.*

Slijedom iznesenog, Vijeće zaključuje da je u konkretnom slučaju, u vrijeme kada optuženi preuzima zabranjene radnje, civilni status direktnih žrtava inkriminiranih radnji, nesumnjivo utvrđen.⁵

49. Apelaciono vijeće je pažljivo razmotrilo dokaze koji se odnose na činjenicu statusa lica, tj. izjave oštećenih koja su lišeni slobode i zatvoreni i smješteni u logoru Batković, kako bi utvrdilo da li su pravilni zaključci prvostepenog vijeća, a u okviru žalbenih prigovora odbrane.
50. Iz iskaza saslušanih svjedoka-oštećenih, može se zaključiti da se radi o osobama koje nisu na bilo koji način bili pripadnici bilo kakvih vojnih formacija, niti su imalu učešće u borbama. Pri tome, većina svjedoka je izjavila da su lišeni slobode u svojim kućama, ili prilikom pokušaja ulaska u BiH (svjedoci A. H. i Đananović Hasim su lišeni slobode na Graničnom prelazu Rača). Jedino je svjedok N. M. lišen slobode nakon što je ranjen na liniji, ali zajednički član 3. Ženevskih konvencija, zaključuje se da zaštićenu kategoriju stanovništva čine lica koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, uključujući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i/ili osobe izbačene iz borbenog stroja, te lica onesposobljena za borbu uslijed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilom kojeg drugog razloga, iz čega proizilazi da svjedok N. M. definitivno spada u kategoriju lica *lica onesposobljena za borbu uslijed bolesti, rana*, tako da niti njegov status nije upitan, pa se prigovori žalbe o povredi krivičnog zakona, također ukazuju neosnovanim.
51. Iako postojanje oružanog sukoba, nije sporno, te iako je postojala kategorija zarobljenika koji su nazivani „specijaci“, odnosno lica sa nadimcima „Beretka“ ni ovo vijeće nije našlo dokazanim da se ta terminologija odnosila na oštećene u ovom predmetu, te i pored dvije navedene okolnosti koje mogu upućivati na to da neko lice ima svojstvo ratnog zarobljenika, dovodeći u vezu navedene okolnosti, sa nizom drugih okolnosti na strani svakog od oštećenih, koje su cijenjene i od strane prvostepenog vijeća, suprotno tvrdnji branioca, Apelaciono vijeće nije našlo da se u konkretnom slučaju radilo o ratnim zarobljenicima. Ovo vijeće ponovo ističe da se prvostepeno vijeće fokusiralo na status oštećenih u ovom predmetu za koje je nesporno utvrđeno da su imala status civila. Pitanje

⁵ Prvostepena presuda, str. 46.

statusa ostalih lica koja su bila zatočena u Batkoviću, za koje se možda i može vezati necivilni status za ovaj predmet nije relevantno, pa se ovo vijeće na to pitanje neće detaljnije osvrutati.

52. S toga ovo vijeće nalazi pravilnim zaključak prvostepenog vijeća da su ove osobe, tj. svjedoci-oštećeni bili izvan borbenog konteksta, te da se slijedom navedenog radilo o osobama koje uživaju zaštitu po odredbama člana 3 Ženevskih konvencija iz 1949. godine.

3. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

(i) Opća razmatranja

53. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost.
54. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka isključujući svaku sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.
55. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan žalbeno vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Žalbeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga žalbeno vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.
56. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće

ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna".

57. Članom 299. ZKP BiH propisano je kada se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Odlučne činjenice se utvrđuju neposredno pomoću dokaza, ili posredno iz drugih činjenica (indicija ili kontrolnih činjenica). Samo one činjenice koje su sadržane u presudi mogu se smatrati da postoje, te bez obzira što odlučne činjenice postoje, u presudi se uvijek moraju dati razlozi o njihovom postojanju. U suprotnom nema utvrđenog činjeničnog stanja (nepotpuno utvrđeno činjenično stanje). Ukoliko neka odlučna činjenica nije utvrđena onako kako je zaista postojala u stvarnosti nekog događaja, onda postoji pogrešno utvrđeno činjenično stanje.
58. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.⁶ Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevica koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.
59. Ocjenu o tome da li je pogrešno utvrđeno činjenično stanje, apelaciono vijeće će dati u odnosu na činjenice i utvrđenja na koja je odbrana u žalbi ukazala. Kao što je prethodno navedeno, za ovakvu ocjenu treba primijeniti kriterijum po kojem će se razmotriti svi žalbeni prigovori i ocijeniti da li određena odlučna činjenica proizilazi iz izvedenih dokaza.

⁶ M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.;

(ii) Navodi žalbe odbrane optuženog

60. Branilac u žalbi navodi da je sud pogrešno utvrdio odlučne činjenice. Suprotno zaključcima presude, on ističe da optuženi nije priznao niti jednu tačku izmjenjene optužnice. U tom kontekstu branilac tvrdi da je optuženi izjavio da je učestvovao u određenim djelima fizičkog nasilja, ali ne da je učestvovao u bilo kojem konkretnom događaju opisanom u izmjenjenoj optužnici, odnosno pobijanoj presudi. U žalbi se napominje da je branilac u toku ispitivanje optuženog kao svjedoka pokušao istom prezentirati tačke izmjenjene optužnice kako bi se na iste mogao izjasniti, ali je u tom spriječen odlukom prvostepenog vijeća usljed čega optuženi nije bio u prilici da prizna počinjenje bilo kojeg djela. U tom smislu u žalbi je detaljno prenesena izjava optuženog sa pretresa pri tome posebno apostrofirajući negiranje optuženog da je učestvovao u seksualnom zlostavljanju.
61. U pogledu seksualnog zlostavljanja, odbrana tvrdi da postoji samo jedan krug svjedoka i to N. M., Ejub Smajić i A. B., a ne postoji niti jedan drugi svjedok koji je čuo da su se ovi događaji desili, niti je o tome svjedočio. Također, odbrana navodi da su ova tri svjedoka o seksualnom zlostavljanju govorili tek 2014. godine tokom istrage protiv optuženog. Također u žalbi se govori da je N. M. spominjao kao svjedoke imena umrlih lica ili Ejuba Smajić, a svjedok Ejub Smajić spominje N. M., Aliju Gušalića (koji je preminuo) i Kuralić Mirsada (koji nije sposoban svjedočiti). Također, odbrana je navela i da su iskazi ovih svjedoka kontradiktorni između sebe i sa optužnicom. U tom kontekstu odbrana se poziva na iskaz svjedoka A. B. koji je tvrdio da prilikom seksualnog zlostavljanja optuženi nije bio tu. Nadalje, istaknuto je da obrazloženje presude koje se tiče jednog svjedoka, a koji ne potvrđuje iskaze drugih svjedoka predstavlja pokušaj da se odbace dokazi koji protivrječe osudi osuđenog bez obrazloženja.
62. U žalbi se ističe da je iskaz svjedoka Ejuba Smajića u pogledu tačke 4. osuđujuće presude neuvjerljiv i ispunjen pretjerivanjima i naknadnim saznanjima, te ističe nedostatak medicinskih posljedica koje bi morale postojati. Također, odbrana ističe da se ne može pokloniti vjera N. M., a niti

iskazima drugih svjedoka koji nisu bili konkretni kada su u pitanju događaji koji se odnose na N. M..

63. Nadalje, kada je u pitanju tačka 5. izmjenjene optužnice, odbrana ističe da je jedan od svjeka rekao da je otpušeni ... Ejub Smajiću, ali da u spisu nema medicinskih dokaza kako bi se moglo zaključiti šta znači taj navod iz optužnice. Također, odbrana tvrdi da zaključak da je optuženi tukao ovog svjedoka 15 puta također ne stoji jer ne postoje dokazi koji to potkrepljuju.
64. Kada je u pitanju tačka 6. izmjenjene optužnice koje se odnosi na ubistvo Zulfe Hadžiomerovića, branilac ističe da je paušalno utvrđena smrt ovog lica, a nije utvrđen niti njegov život, odnosno njegov boravak u Batkoviću. U tom pravcu branilac ističe da nije dovoljno samo iznijeti posredne i interno nezakonite dokaze. Odbrana nadalje tvrdi da je jedini svjedok u ovog događaja N. M. za kojeg tvrdi da nije mogao vidjeti optuženog i Zorana Zarića kako tuku Zulfu Hadžiomerovića zbog vizuelnih prepreka, te da je moralo postojati još očevidaca. Također, odbrana ističe da niko nije saslušan od članova njegove porodice, ko bi mogao svjedočiti o činjenici života ili eventualnog odvođenja u Batković, niti je uloženi dokaz da je to lice nestalo, kao što nije uloženi ni vanparnični spis o proglašenju lica umrlim.
65. U pogledu tačke 8. izmjenjene optužnice, a koja se odnosi na ubistvo Zečević Ferida i Čurčić Huseina, odbrana navodi da prvostepeno vijeće datum 10.04.1992. godine (kao datum smrti Čurčić Huseina) dovodi u vezu sa danom kad su ga lica koja su ga proglasila umrlim posljednji put vidjela živog, koju opciju odbrana ne isključuje, ali uz takve dokaze nije bilo moguće donijeti osuđujuću presudu prema optuženom. Također, odbrana tvrdi da nije saslušan niko od članova porodice umrlog o činjenici života ili odvođenja u Batković, zatim nije uloženi dokaz da je ovo lice nestalo. U žalbi se dalje navodi da nije saslušana niti rodbina stradalih koja bi mogla dati potpunije podatke o vremenu I nastanku smrti. Nadalje, odbrana navodi razlike u iskazima svjedoka N. M. I. E. S. u pogledu vremena smrti ovih lica nakon maltretiranja, te se poziva na izjavu Mehmedalije Meškovića koji je tvrdio da optuženi Begović nije učestvovao u premlaćivanju Ferida Zečevića. Također, odbrana navodi da je svjedok Deronjić vidio da optuženi tuče Ferida Zečevića, ali da to nije

potkrepljeno drugim dokazima, a svjedok Ferhatbegović je izjavio da nije vidio ko je tukao ova lica, nego da je samo čuo da ih neko tuče.

66. U pogledu tačke 10. Izmjenjene optužnice odbrana u žalbi navodi da je svjedok Ibrahimović izjavio da ga je udario Gligor, ali da u sudnici ne može prepoznati optuženog, te da u odnosu na ovu tačku ne postoji drugi dokaz osim nesigurnog svjedoka Ibrahimovića, a po mišljenju odbrane ovog svjedoka je morao vidjeti još neki svjedok.
67. Nadalje, što se tiče tačke 12. Izmjenjene optužnice, odbrana ponovo tvrdi da se osuda zasniva samo na nepotkrepljenom iskazu Buljugić Mirsada, koji je i sam kontradiktoran. U tom kontekstu odbrana ističe da je ovaj svjedok izjavio da je optuženi natjerao Džemala Smajlovića da ga udara, a iz ranijih izjava proizilazi da je optuženi morao slušati Špajzera i Piklića, te da svjedok na ročištu nije izjavio kako zna da je optuženi naredio Špajzeru da ga udari sjekirom. Također, u pogledu kontradiktornosti iskaza ovog svjedoka, odbrana ističe i da prvostepeno vijeće nije poklonilo vjeru ovom svjedoku u pogledu udaranja palicom prilikom vožnje biciklom, tvrdeći da je ovaj svjedok dao tri različite izjave. Isto tako, svjedok Buljugić je izjavio da je optuženi rekao da su mu svi poklani u Goraždu, a njegovi otac, majka i brat su živi dočekali kraj rata.
68. U odnosu na tačku 15. Izmjenjene optužnice, odbrana ističe da je Mehmedalija Mešković u izjavi pribavljenoj od OSA-e rekao da je Piklić naređivao Gligoru da tuče zato što su zatvorenici krali po gradu kad su išli na rad, a na glavnom pretresu je izjavio da je optuženom možda nametnuto to što je radio, te da je to morao raditi, a što je u skladu sa njegovom ranijom izjavom. Isti svjedok je izjavio da mu je vojnik Darko rekao da su optuženom u selu kod Foče zaklani otac, majka i sestra.
69. Odbrana je osporavala i tačku 16. Izmjenjene optužnice jer svjedok "A" prilikom opisivanja optuženog ne spominje dugu kosu optuženog, a način na koji ga je opisao svjedok ne odgovara opisu optuženog iz vremena koje se dogodilo.
70. Što se tiče tačka 18. Izmjenjene optužnice odbrana napominje da je svjedok Sabrija Mehmedović potvrdio na pretresu da su dešavanja iz Batkovića ostavila psihičke posljedice i da boluje od PTSP-a, zatim da mu je dijagnoza postavljena 1994. godine, a da je 2005. godine pao sa visine od 10 metara, pa odbrana

postavlja pitanje da li je svjedok bio u stanju da svjedoči I da li se sjeća dešavanja iz logora, a na pitanje dali njegovo zdravstveno stanje utiče na sjećanje, svjedok je odgovorio "vjerovatno" Također, odbrana navodi da je I ovaj svjedok izjavio da njegov branjenik nije imao dugu kosu. Po navodima žalbe, ovaj svjedok nema nikakvih saznanja o seksulanom zlostavljanju za koje se terete optuženi.

71. U pogledu tačke 19. Izmjenjene optužnice, odbrana navodi da svjedok Džananović nije izjavio da ga je optuženi tukao sa drugim stražarima, već da ga je tukla grupa iz Šekovića u kojoj je bio njegov branjenik.
72. Po navodima žalbe koji se odnose na tačku 21. izmjenjene optužnice, svjedok Husein Halilović je izjavio da ne može prepoznati optuženog tako da je nemoguće sa sigurnošću utvrditi ko je maltretirao ovog svjedoka. Također, ovaj svjedok nije govorio o periodu kojim je obuhvaćena optužnica, napominjući da se sve to dešavalo 1991. godine, i za ovu tačku je karakteristično što nije potkrepljena medicinskom dokumentacijom.
73. U pogledu tačke 23. Izmjenjene optužnice, odbrana također navodi da iskaz svjedoka Dževda Durakovića nije potkrepljen drugim dokazima, jer se radi o događaju koji je moralo vidjeti više lica.
74. Na kraju, branilac ističe da je prvostepena presuda bazirana na spekulacijama I nagađanjima, a ne na dokazima, te da je sud primjenom načela in dubio pro reo morao osloboditi optuženog od navedenih optužbi.

(iii) Zaključci apelacionog vijeća

75. Što se tiče navoda žalbe koji su usmjereni kao osporavanju zaključaka prvostepene presude da je optuženi djelimično priznao izvršenih krivičnih djela koja mu se stavljaju na teret, Apelaciono vijeće ističe da su isti zaključci pravilni. Optuženi iako nije konkretno priznao radnje koje su mu stavljene na teret izmjenom optužnicom, isti je govorio uopšteno o događajima u logoru Batković pri tome tvrdeći da je I sam učestvovao u udaranju zatvorenika, što se može smatrati indicijom da je isti učestvovao I u konkretnim radnjama koje mu se na teret stavljaju izmjenjenom optužnici. Sa druge strane, kao što je to prethodno rečeno, izjave svjedoka oštećenih su jasni dokazi o događajima u kojima je učestvovao optuženi, koje izjave odbrane nije uspjela dovesti u pitanje. S tim u

vezi, izjava optuženog da je učestvovao u pojedinim radnjama udaranja zatvorenika predstavlja indiciju o njegovom učešću u konkretnim radnjama za koje je oglašen krivim, te kada se ista dovede u vezu se izjavama svjedoka oštećenih koji su žrtve njegovog ponašanja i neposredni svjedoci događaja u najmanju ruku potkrepljuju navode svjedoka da su se isti zločini dešavali, tj. njegova izjava samo dodatno potkrepljuje navode svjedoka oštećenih da su maltretirani u logoru od strane optuženog. Drugim riječima, provedeni dokazi i indicije predstavljaju tako čvrst i zatvoren krug utvrđenih činjenica koje u svojoj ukupnosti opravdavaju zaključak da je upravo optuženi učestvovao u inkriminiranim radnjama na način kako je to opisano u prvostepenoj presudi. U tom kontekstu, prvostupeni sud je u svojoj presudi pomnom analizom izjave optuženog, koju je dao u toku glavnog pretresa, te analizom ostalih dokaza, dovodeći ih u međusobnu vezu, nesporno utvrdio da je optuženi postupio na način utvrđen izrekom osuđujućeg dijela presude, te da je i time u objektivnom i u subjektivnom smislu ostvario sva zakonska obilježja krivičnog djela za koje je osuđen. Stoga je prvostepeni sud opravdano prihvatio izjavu optuženog kao svjedoka vjerodostojnom u dijelu kojem je uopćeno govorio o svom učešću u udaranju zatvorenika, te istu doveo u vezu sa ostalim izvedenim dokazima, tj. iskazima svjedoka oštećenih koji se govorili ko konkretnom učešću optuženog u maltretiranjima, a što nedvojbeno ukazuje na pravilnost zaključaka prvostepenog suda kako je upravo optuženi počinitelj krivičnog djela djela za koje je prvostepenom presudom osuđen. Suprotno navodima žalbe, općenito navođenje optuženog o maltretiranju svjedoka ne navodeći konkretne radnje zlostavljanja, kao i negiranje seksualnih zlostavljanja, očito su umjereni ka umanjenju njegove odgovornosti za radnje koje su mu stavljene na teret, usljed čega je sud opravdano samo djelimično prihvatio izjavu optuženog.

76. Nadalje, u pogledu navoda žalbe da je odbrana spriječena u ispitivanju optuženog, usljed čega optuženi nije mogao priznati počinjenje djela, Apelaciono vijeće ističe da iz izjave optuženog očigledo proizilazi da je tukao druge zatvorenike, a vijeće je samo istaklo da nema potrebe da se čitaju tačke optužnice obzirom da su iste poznate strankama u postupku. Međutim, to što se optuženi nije direktno izjasnio u pogledu tačaka optužnice, to ne znači da isti nije imao priliku priznati počinjenja djela obzirom da je nedvosmisleno govorio

da je lično učestvovao u maltretiranju civila, što potkrepljuje tezu tužilaštva o maltretiranju civila od strane optuženog.

77. Što se tiče navoda žalbe da o seksualnom zlostavljanju postoji samo jedan krug svjedoka (N. M., Ejub Smajić i A. B.), Apelaciono vijeće smatra isti netačnim, obzirom da presuda zaključke o seksualnom zlostavljanjima crpi ne samo iz iskaza navedenih svjedoka, nego i na iskazima svjedoka M. Š., Duraković Dževada, H. A., svjedoka "A", Buljugić Mirsada, Mešković Mehmedalije, Topčić Avde, B. M. i Džafera Deronjića koji su svjedočili o seksualnom zlostavljanju zatvorenika. U tom kontekstu i ne stoje navodi da su svjedoci ovih događanja bila lica koja su žrtve takvog postupanja, ili lica koja su nesposobna za svjedočenje, jer je očito bilo i drugih lica koja su svjedočila o tim događajima. Iako je branilac u žalbi istakao postojanje kontradiktornosti u iskazima svjedoka, ovo vijeće ističe da isti nije konkretno ukazao na to, već se samo skoncentrirao na izjavu svjedoka A. B. koji nije potvrdio izjave drugih svjedoka, a što je također vijeće analiziralo, utvrdivši da drugi svjedoci nisu imali razloga da bilo koga lažno terete. Stoga izjava svjedoka A. B. koji nije potvrdio navode o seksualnom zlostavljanju drugih svjedoka, ne umanjuje niti na bilo koji način dovodi u pitanje izjave drugih svjedoka koji su oštećeni navedenim postupanjem optuženog. Bitno je napomenuti da je vijeće imalo priliku da posmatra svjedočenje i ovih svjedoka, te da prati njihovo ponašanje, na koji način je bilo u stanju da donese zaključak o kredibiliteta svjedoka. Nadalje, to što ovi svjedoci nisu duži vremenski period govorili o seksualnim zlostavljanjima ne može dovesti u pitanje istinost njihovog svjedočenja, obzirom da se radi o vrlo teškim i traumatičnim okolnostima koje često stvaraju osjećaj srama kod osoba usljed čega nisu spremni o tome govoriti pred drugim licima, uključujući i službene osobe, a protek vremena često utiče na ove osobe da počnu govoriti o tome što su doživjeli. Međutim, kako ovo pitanje nije potencirano prilikom ispitivanja ovih svjedoka, Apelaciono vijeće se neće upuštati u detaljnije odgovaranje na navedeni prigovor, obzirom da je prvostepeno vijeće dalo detaljnu analizu iskaza ovih svjedoka smatrajući ih kredibilnim za zasnivanje prvostepene presude. Isto tako, to što je svjedok B. M. izjavio da optuženi Begović nije bio prisutan prilikom seksualnih zlostavljanja, ne znači ujedno da isti nije bio prisutan kada se to dešavalo

drugim svjedocima, jer je I sam svjedok B.M. izjavio da se njemu to desilo tri puta, dok je za ostale rekao *...a ovijem, ovijem je drugijem bilo više...*⁷

78. Razmatrajući prigovore u pogledu tačaka 4.i 5. izmjenjene optužnice, koje se odnose ne premlaćivanje N. M. i Ejuba Smajić, ovo vijeće ističe da je sud zaključke o posljedicama postupanja prema tim licima bazirao isključivo na iskazima tih svjedoka, kao I drugih očevidaca koji su navedeni u presudi. To što u spis nije uložena medicinska dokumentacija o stepenu povreda oštećenih, ne znači da posljedice udaranja tih lica I ne postoje, obzirom da su ne samo ovi svjedoci, već I drugi, opisali način na koji je prema njima postupljeno pri tome govoreći I o posljedicama koje su danas prisutne. Svakako bi bilo korisno postojanje takve dokumentacije, ali to ne umanjuje navode svjedoka-oštećenih da su pretrpili teške fizičke i psihičke bolove. Međutim, sud nije u mogućnosti samostalno utvrditi vrstu I stepen povreda obzirom da ne raspolaže stručnim znanjem za utvrđivanjem tih važnih činjenica, iz kojeg razloga je izvršena korekcije u činjeničnom opisu, sa čime je saglasno I ovo vijeće. U svakom slučaju, propust tužioca da uloži kao dokaze medicinsku dokumentaciju, ili nalaz vještaka, ne umanju činjenicu da su ovi svjedoci zaista bili premlaćivani u toku boravka u logoru.
79. Također, u pogledu postojanja medicinske dokumentacije o stepenu povreda oštećenih, Apelaciono vijeće ističe kao opći princip da se do pravnih utvrđenja o izvršenju djela ne dolazi primjenom konkretne formule. Član 15. ZKP BiH (Slobodna ocjena dokaza) predstavlja manifestaciju starog principa *testimonia panneranda sunt, non numeranda* (dokazi se cijene, ne broje se). Ovaj princip naglašava razmatranje vrijednosti, težine i kvaliteta dokaza, a ne kvantiteta, višestrukosti ili prirode dokaza. Pretresno vijeće stoga ima pravo da se prilikom utvrđivanja postojanja ili nepostojanja činjenica u potpunosti i cjelosti oslanja na dokaze u obliku iskaza svjedoka. Shodno tome, nepostojanje materijalnih dokaza, tj medicinske dokumentacije o posljedicama fizičkog maltretiranja zatvorenika ne umanjuje snagu drugih dokaza koji upućuju na optuženog kao počinioca predmetnog djela. U konkretnom, prvostepeno vijeće je izvelo zaključak o krivici optuženog na osnovu iskaza oštećenih, izjave optuženog o

⁷ Transkript od 14.04.2014. godine, str. 17.

njegovom učešću prilikom premlaćivanja, te izjava drugih drugih očevidaca koji su potvrdili da su se maltretiranja odvijala u logoru. Navedene inkriminacije dogodile su se u ratu gdje oštećena lica nisu imala pruženu medicinsku pomoć, usljed čega je i bilo teško očekivati da svaki svjedok posjeduje dokumentaciju o svim torturama koje je preživio.

80. Kad je u pitanju navod odbrane da izjave N. M., nisu potkrepljeni iskazima drugih svjedoka, isti prigovor je također neosnovan, obzirom da su ovi iskazi potkrepljeni iskazima svjedoka Ejuba Smajića, Duraković Dževada, Džafera Deronjića I svjedoka "A" koji su neposredno posmatrali maltretiranje N. M., dok su svjedoci N.M. I. "A" svjedočili o maltretiranu svjedoka Ejuba Smajića, a koji iskazi su saglasni sa iskazima svjedoka-oštećenih, te se ne može govoriti o nepotkrijepljenostima izjava ovih svjedoka.
81. Suprotno navodima žalbe da je sud paušalno utvrdio činjenično stanje u pogledu smrti Zulfe Hadžiomerovića, Apelaciono vijeće ističe da se zaključak suda o smrti zasniva ne samo na iskazu N. M., već I na iskazima svjedoka Avde Topčića I A. B. čiji iskazi su bili sasvim dovoljni da se zaključi da je ovo lice preminulo od posljedice premlaćivanja. Iskazi ovih svjedoka su sasvim dovoljni za izvođenje ovakvog zaključka o smrti ovog lica, pa I o postojanju ovog lica, jer bi insistiranje za članovima porodice koji bi eventualno svjedočili o činjenici života I postojanja umrlog lica značajno uticalo na odugovlačenje postupka, a što nije bilo potrebno obzirom da postoje svjedoci koje su govorili o premlaćivanju ovog lica, kao i činjenici njegovog postojanja (u smislu da su govorili da se radilo o starijem licu I da je na ruci ima istetovirano slobo "U"). Također, i sam optuženi je potvrdio da je među zarobljenim licima bilo I jedno starije lice.
82. Što se tiče žalbenih navoda koji se odnose na ubistvo Zečević Ferida i Čurtić Huseina, Apelaciono vijeće ponovo ističe da je smrt ovih lica također potkrepljena iskazima svjedoka koji su navedeni u prvostepenoj presudi u pogledu ove tačke. Nadalje, što se tiče izjave svjedoka Meškovića i Ferhatbegovića, istina je da ovi svjedoci nisu vidjeli da je optuženi tukao umrla lica (svjedok Mešković je izjavio da optuženi nije učestvovao u premlaćivanju Ferida Zečevića, dok je svjedok Ferhatbegović izjavio da nije vidio ko je tukao ova lica) što ne znači da optuženi nije u tome učestvovao jer postoje I drugi

dokazi koji su potvrdili da je optuženi u tome učestvovao (npr svjedok Deronjić Džefer je izjavio da je optuženi tukao Zečević Ferida), usljed čega odbrana paušalno navodi da nema svjedoka koji potvrđuju navode o smrti ovih lica. Nadalje, pojedine razlike u iskazima svjedoka N.M. I. S. u pogledu momenta smrti ovih lica nisu od bitnog značaja obzirom da za prvostepeno vijeće, a i za Apelaciono nije sporno da su ova lica umrla od posljedica premlaćivanja, pri čemu je sasvim opravdano da se ovi svjedoci ne mogu precizno izjasniti u pogledu tačnog momenta smrti ovih lica obzirom na protek vremena od inkriminisanog događaja pa do svjedočenja pred sudom, kao i sasvim očekivan proces zaborava određenih detalja. Kao što je u prethodnom paragrafu već rečeno, u situacijama kada postoji dovoljan broj dokaza (u ovom slučaju svjedoka), nije potrebno izvoditi i druge dokaze o činjenici života i smrti ovih lica, obzirom da su svjedočenja ovih svjedoka sasvim dovoljna da se može izvući zaključak o tome, a svako dalje insistiranje na pozivanju članova porodice ovih lica bi uticalo na neopravdano odugovlačenje postupka.

83. Što se tiče navoda žalbe da se pojedine tačke osuđujuće presude zasnivaju na iskazima samo jednog svjedoka, Apelaciono vijeće naglašava da je pretresno vijeće moglo osuditi optuženog na osnovu iskaza oštećenog. *“Dokaz koji je zakonit, autentičan i vjerodostojan može biti dovoljan da se optuženi osudi, čak i ako je riječ o iskazu samo jednog svjedoka.”*⁸ Pretresno vijeće u predmetu Mejakić je takođe u odluci koju je u relevantnim dijelovima potvrdilo Apelaciono vijeće osudilo optuženog samo na osnovu iskaza oštećenog lica, pri tome potvrđujući da *“realno nema razloga da se ne pokloni vjera iskazu tog svjedoka u situaciji kada je svjedok, kao jedini očevidac nekog događaja, sam svjedočio o okolnostima tog događaja[...] ako je iskaz nekog svjedoka saglasan u odlučnim činjenicama sa iskazima drugih svjedoka u vezi sa određenim događajem.”*⁹ MKSJ je takođe potvrdio zakonitost osude lica koje se tereti za teško kršenje međunarodnog prava, na osnovu iskaza jednog svjedoka. Pretresno vijeće u predmetu Tadić, koje je prvo razmatralo ovo pitanje,

⁸ Mejakić, i dr., X-KR/06/200, Drugostepena presuda, 16.02.2009., para. 47.

⁹ Mejakić i dr., X-KR/06/200, Prvostepena presuda, 30.05.2008., str. 189 (Pretresno vijeće je također istaklo da “[O]vo posebno kada se radi o događaju koji se desio na mjestima gdje se faktički nije ni moglo zadesiti više osoba, kao što je npr. premlaćivanje za vrijeme odlaska u wc, ili za vrijeme ispitivanja.”). Presuda je u relevantnom dijelu potvrđena u predmetu Mejakić i dr., X-KR/06/200, Drugostepena presuda, 16.02.2009, para. 45 - 47

zaključilo je da premda je svjedok Hase Ičić *“jedini svjedok čiji iskaz podržava ovaj navod, kvalitet njegovog iskaza dovoljan je za potvrdu navoda.”*¹⁰

84. Uzimajući u obzir navedeno, u konkretnom slučaju je sasvim opravdano to što je osuđujuća presuda zasnovana pretežno na iskazima oštećenih. Prvostepeno vijeće je sa pažnjom ocijenilo pouzdanost ovih svjedoka u svjetlu koherentnosti njihovih iskaza i podudarnosti sa iskazima drugih svjedoka koji su govorili o fizičkom maltretiranju u logoru, ukuljučujući i izjavu optuženog koji je također govorio o tome da je tukao zatvorenike. Također, ne treba zanemariti i da su se pojedina maltretiranja odvijala u veoma malom krugu ljudi, a obzirom na traumatičnost samog događaja kojeg su oštećeni preživjeli, jedino su te žrtve u mogućnosti da identifikuju počinioca i svjedoče o okolnostima vezanim za premlaćivanja.
85. Apelaciono vijeće također smatra nebitnim pojedine nedosljednosti u iskazima svjedoka, a koje su navede u žalbi, posebno u smislu izgleda optuženog i dužine kose i sl. Naime od lica koja su preživjela takva traumatična iskustva razumno je očekivati da se ne sjećaju sitnih detalja u pogledu izgleda optuženog, posebno da ga sva oštećena lica opišu na isti način. Takođe nije razumno očekivati da se sjećaju svakog pojedinačnog elementa kompliciranog i traumatičnog redoslijeda događaja. Ustvari, nedosljednosti mogu pod određenim okolnostima ukazivati na istinitost i na činjenicu da na svjedoke nije uticano zbog čega vijeće ne pridaje naročitu težinu nedosljednostima u iskazima oštećenih. Ono što je krucijalno, jeste saglasnost ovih svjedoka u pogledu odlučnih činjenica, tj da je optuženi učestvovao u fizičkom i psihičkom zlostavljanju zatvorenih lica.
86. U pogledu prigovora odbrane kojim se ukazuje na kontradiktornosti u izjavi svjedoka Buljugić Mirsada, Apelaciono vijeće ističe da je prvostepeno vijeće pravilno razmotrilo iskaz ovog svjedoka, te prihvatilo kao istinit samo onaj dio u

¹⁰ Tadić (Pretno vijeće), 7.5.1997., para 260. Vidi takođe, para 536 – 539. Djelimično; No, bez obzira na Pravilnik, nije ispravno tvrditi da potkrepljivanje dokaza u današnjim sistemima građanskog prava ostaje opšti uslov. Ovlaštenja koja u procesu presuđivanja ima sudija u sistemu građanskog prava najbolje se mogu opisati pozivanjem na princip slobodne procjene dokaza, koji je, ukratko rečeno, inherentno pravo sudije, kao osobe koja utvrđuje činjenice, da odlučuje samo na osnovu svog dubokog ličnog uvjerenja. Ovo vrlo široko diskreciono pravo podložno je određenom broju ograničenja. No, na princip izražen u latinskoj izreci unus testis, nullus testis, koji zahtijeva potkrepljivanje svjedočenja jedinog svjedoka neke relevantne činjenice drugim svjedokom, više se nepoziva gotovo ni jedan moderni kontinentalni pravni sistem.

kojem je svjedok bio precizan, dok u drugim dijelovima (udaranju od strane optuženog prilikom vožnje biciklom) nije poklonilo vjeru obzirom da ovaj svjedok taj događaj nije uvjerljivo opisao kao što je to učinio u ostatku svoje izjave, tj. sporni događaj i učešće optuženog je spomenuo nakon što ga je tužilac podsjetio, usljed čega je vijeće savim opravdano djelimično poklonilo vjeru iskazu ovog svjedoka. U svakom slučaju, vijeće je isti iskaz posmatralo u cjelini, te je dalo sasvim opravdane i prihvatljive razloge zašto je djelimično poklonjena vjera iskazu ovog svjedoka.

87. Što se tiče pozivanje odbrane na izjave koje su prije svjedočenja dali svjedoci Buljugić Mirsad i Mehmedalija Mešković, ovo vijeće napominje da zapisnici o ispitivanju tih svjedoka nisu uloženi kao dokazi u toku glavnog pretresa, usljed čega vijeće nije mogli ispitati te kontradiktornosti, pa se i ovaj prigovor odbija kao neosnovan.
88. Također, u pogledu navoda žalbe o zdravstvenom stanju svjedoka Sabrije Mehmedovića, Apelaciono vijeće ističe da je isti svjedok dao jasan i ubjedljiv iskaz o pogledu inkriminisanog događaja, dok njegove zdravstvene poteškoće ne umanjuju njegovu sposobnost pamćenja događaja, niti mogućnosti da intepretira sve ono što je doživio za vrijeme boravka u logoru Batković. Treba napomenuti, ukoliko je odbrana imala sumnju u sposobnost svjedočenja ovog svjedoka, također je mogla predložiti vještačenje ovoga svjedoka kako bi se utvrdila njegova sposobnost za svjedočenje, a što je također izostalo usljed čega se i ovaj prigovor odbija kao neosnovan.
89. Uzimajući u obzir navedeno, Apelaciono vijeće zaključuje da je pretresno vijeće moglo utvrditi da je jedini razuman zaključak koji je moguće izvesti iz dokaza taj da je optuženi počinio inkriminacije koje mu se stavljaju na teret. Navod odbrane o pogrešno i nepoptuno utvrđenom činjeničnom stanju se stoga odbija kao neosnovan.

4. ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI

(i) opća razmatranja

90. Žalba na odluku o kazni može se ulagati po dva različita osnova, kako to predviđa član 300. ZKP BiH.
91. Žalba na odluku o kazni može se, prije svega, uložiti na osnovu toga da pretresno vijeće nije primjenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne.
92. Međutim, Žalbeno vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će žalbeno vijeće preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako žalbeno vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.
93. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je pretresno vijeće iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Žalbeno vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je pretresno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, žalbeno vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće pogrešno koristilo svoje široko diskreciono pravo.
94. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primjenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da žalbeno vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.
95. Žalbeno vijeće uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je žalbeno vijeće uvjereno da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti

zaključak da je pretresno vijeće nepravilno koristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

(ii) Navodi žalbe odbrane

96. Odbrana ističe da je sud cijenio kao olakšavajuće okolnosti raniju neosuđivanost optuženog, da je porodičan čovjek i otac troje maloljetne djece. Također, odbrana je navela da sud nije cijenio kao olakšavajuću okolnost tragične okolnosti rata niti mladost optuženog kao olakšavajući faktor jer je optuženi imao svega 19 godina, te je njegovo djelovanje moralo biti vrednovano u okolnostima u kojima je djelovao kao vrlo mlad čovjek, te da je bio neiskusni i neobučeni kada je preuzeo dužnost stražara.

(iii) Zaključci Apelacionog vijeća

97. Prema ocjeni Apelaciono vijeća, branilac u žalbi osnovano ukazuje da se prilikom odlučivanja o krivično-pravnoj sankciji, nije vodilo dovoljno računa o osobito olakšavajućim okolnostima. U tom kontekstu Apelaciono vijeće smatra da prvostepeno vijeće nije dovoljno cijenilo lične prilike optuženog, tj da je isti otac troje maloljetne djece, kao i da nije ranije osuđivan.
98. Također, prvostepeno vijeće nije u dovoljnoj mjeri cijenilo niti okolnosti koje se odnose na ličnost učinioca, odnosno da je isti u vrijeme počinjenja krivičnog djela imao navršених 19. godina, tj radilo se o mlađoj punoljetnoj osobi, kao i da je isti djelimično priznao izvršenje djela, te je odlučilo preinačiti prvostepenu presudu u pogledu odluke o krivično-pravnoj sankciji na način da je optuženom izreklo kaznu zatvora u trajanju od 10 godina.
99. Na kraju, Apelaciono vijeće napominje da sud, prilikom odmjeravanja kazne, treba imati na umu da je svrha kažnjavanja ostvarenje legitimnog cilja-zadovoljenje pravde kao univerzalnog principa. Stoga, u svakoj konkretnoj situaciji se sud mora osvrnuti i na to da li će se kažnjavanjem optuženog, odnosno izborom odgovarajuće vrste i mjere kazne prema istom, ostvariti ova svrha kažnjavanja.
100. Vijeće nalazi da će se i kaznom zatvora u trajanju od 10 godina upravo ostvariti opšta svrha kažnjavanja, i to na način da će utjecati na optuženog da u buduće ne čini krivična djela kao i njegovo prevaspitavanje, te uticati na druge da ne

čine krivična djela. Pored toga ovo vijeće nalazi da je izrečena kazna adekvatan odraz osude krivičnog djela od strane društvene zajednice.

101. Iz naprijed navedenih razloga, na osnovu člana 313. i 314. ZKP BiH, vijeće Apelacionog odjeljenja je donijelo odluku kao u izreci presude.

Zapisničar:
Pravni savjetnik-asistent

Nedim Muminović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA

Dr. Miloš Babić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena